2008.gada 26.novembra spriedums Nr.AA43-1673-08/10 lietā par privatizācijas pieteikumu par dzīvokļa nodošanu īpašumā bez atlīdzības un par Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas 2006.gada 1.marta lēmuma Nr.1-14/S-115/2429 atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu

NORAKSTS
Lieta Nr.A42355206
AA43-1673-08/10

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2008.gada 26.novembrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja M.Osmane,
tiesneses S.Kanenberga un Z.Kupce,

piedaloties pieteicējam *D.S.*, pieteicēja pārstāvim *K.A.*, atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicināto iestāžu Ekonomikas ministrijas pārstāvim Mārtiņam Auderam, Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas pārstāvei Martai Bergmanei,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *D.S.* pieteikumu par Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas 2006.gada 1.marta lēmuma Nr.1-14/S-115/2429 atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu, sakarā ar Ekonomikas ministrijas apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 28.novembra spriedumu daļā.

Aprakstošā daļa

[1] 2005.gada 14.novembrī *D.S.* vērsās valsts aģentūrā (turpmāk – VA) „Mājokļu aģentūra" ar dzīvokļa Jūrmalā, */dzēsta adrese/* privatizācijas pieteikumu, kurā lūdza šo dzīvokli nodot īpašumā bez atlīdzības, jo minētais dzīvoklis *D.S.* piešķirts kā kompensācija par personiskajā īpašumā bijušās mājas nojaukšanu.

2005.gada 23.decembrī VA „Mājokļu aģentūra" pieņēma lēmumu Nr.960063 „Par dzīvokļa */dzēsta adrese/*, privatizāciju", ar kuru nolēma atteikt nodot *D.S.* īpašumā bez atlīdzības dzīvokli Jūrmalā, */dzēsta adrese/*.

[2] 2006.gada 1.martā Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija, izskatot *D.S.* sūdzību, pieņēma lēmumu Nr.1-14/S-115/2429 „Par iesnieguma izskatīšanu", ar kuru atstāja negrozītu VA „Mājokļu aģentūra" 2005.gada 23.decembra lēmumu Nr.960063.

[3] Administratīvajā rajona tiesā 2006.gada 27.martā (ar papildinājumiem 2007.gada 19.septembrī) saņemts *D.S.* (turpmāk arī – pieteicējs) pieteikums par Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas 2006.gada 1.marta lēmuma Nr.1-14/S-115/2429 atcelšanu (turpmāk arī – pārsūdzētais lēmums) un labvēlīga administratīvā akta izdošanu, kā arī par zaudējumu Ls 11653,60 apmērā atlīdzinājumu.

Pieteikums pamatots šādi.

[3.1] Pieteicējs uzskata, ka Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija (turpmāk arī – RAPLM), atstājot negrozītu VA „Mājokļu aģentūra" lēmumu, ir sašaurināti tulkojusi likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 47.panta pirmo daļu, kā arī nav izvērtējusi visus Jūrmalas pilsētas tiesas 1995.gada 29.maija spriedumā norādītos apstākļus.

[3.2] RAPLM pārsūdzētajā lēmumā norāda, ka no Jūrmalas pilsētas tiesas 1995.gada 29.maija sprieduma neizriet, ka minētais nekustamais īpašums atsavināts valsts un sabiedrības vajadzībām uz zemes gabala esošo ēku rekonstrukcijai vai šo ēku nojaukšanai jaunas katlu mājas būvniecībai. Taču Jūrmalas pilsētas tiesa savā spriedumā atzina, ka namīpašums tiek izmantots kā sanatorija, tātad valsts un sabiedrības vajadzībām. No šī sprieduma skaidri redzams, ka namīpašums, kurā pirms tā nojaukšanas dzīvoja pieteicēja ģimene, tika nojaukts un tā vietā tika uzcelta jauna katlu māja – noliktava, kas kalpoja sanatorijas */dzēsts nosaukums/* vajadzībām, apgādājot to ar siltumu. Tāpat no šā sprieduma redzams, ka namīpašums tiek izmantots kā sanatorija, tātad valsts un sabiedrības vajadzībām tiek izmantotas arī pārējās uz zemes gabala */dzēsta adrese/* esošās ēkas.

[3.3] RAPLM norāda, ka Jūrmalas pilsētas Darbaļaužu deputātu padomes izpildkomitejas 1965.gada 10.maija lēmumā kā arguments dzīvokļa piešķiršanai nav norādīts mājas nojaukšana valsts vai sabiedrības vajadzībām (katlu mājas būvniecībai). Taču šis apstāklis, ka Jūrmalas pilsētas Darbaļaužu deputātu padomes izpildkomitejas 1965.gada lēmumā nav burtiski norādīts šāds ēkas nojaukšanas iemesls, nevar būt par pamatu pieteicēja pieteikuma noraidīšanai.

[3.4] Nav strīda par to, ka māja ir bijusi pieteicēja personiskajā īpašumā un ka tā tika atņemta un nojaukta, un tās vietā uzbūvēta katlu māja, kura tiek izmantota sanatorijas apsildīšanai, t.i., valsts un sabiedrības vajadzībām. Līdz ar to nav nozīmes faktam, kādā stāvoklī ir bijis atsavinātais īpašums tā atsavināšanas brīdī.

[4] 2006.gada 13.aprīlī Administratīvajā rajona tiesā saņemts RAPLM (turpmāk arī – atbildētāja) rakstveida paskaidrojums, kurā norādīts, ka RAPLM pieteikumā ietverto prasījumu neatzīst, pamatojoties uz tālāk minētajiem apsvērumiem.

[4.1] Lai valsts vai pašvaldības institūcija nodotu personai īpašumā bez atlīdzības tai izīrētu dzīvokli, jāizpildās diviem nosacījumiem, t.i., fiziskajai personai personiskajā īpašumā bijusī māja nojaukta sakarā ar zemes gabala atņemšanu valsts vai sabiedrības vajadzībām un kā kompensācija par atsavināto īpašumu minētajai fiziskajai personai un tās ģimenes locekļiem piešķirts dzīvoklis no valsts vai sabiedriskā dzīvokļu fonda.

[4.2] Jūrmalas pilsētas tiesas 1995.gada 29.maija spriedumā lietā Nr.2-79/02 ir konstatēts, ka namīpašums ir atsavināts, viena no atsavinātā īpašuma daļām (pamatceltne lit.1) vairāk par 65% ir pārbūvēta, otra nojaukta un tās vietā uzcelta jauna celtne (katlu māja - noliktava lit.2), kā arī konstatēts, ka uz 1995.gada 29.maiju renovētais nekustamais īpašums tiek izmantots kā sanatorija (valsts un sabiedrības vajadzībām).

Ar šo tiesas spriedumu nav konstatēts fakts, ka namīpašums atsavināts valsts un sabiedrības vajadzībām.

[4.3] No Latvijas Valsts arhīva 2000.gada 23.oktobra izraksta Nr.S-204 „Izraksts no Jūrmalas pilsētas DDP izpildkomitejas 1965.gada 10.maija lēmuma Nr.152" izriet, ka pieteicējam dzīvoklis piešķirts sakarā ar to, ka pieteicējs dzīvo avārijas mājā, kas paredzēta nojaukšanai. Šajā lēmumā nav norādīts, ka dzīvoklis ir piešķirts kā kompensācija par atsavinātu namīpašumu, kuru plānots nojaukt sakarā ar zemes gabala atņemšanu valsts vai sabiedrības vajadzībām.

[5] 2007.gada 10.oktobrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts Ekonomikas ministrijas (turpmāk arī – atbildētāja) rakstveida paskaidrojums, kurā norādīts, ka Ekonomikas ministrija pieteikumā ietverto prasījumu neatzīst, pamatojoties uz tālāk minētajiem apsvērumiem.

[5.1] Pamatojoties uz pieteicēja VA „Mājokļu aģentūra" vai RAPLM iesniegtajiem dokumentiem, RAPLM neguva apstiprinājumu tam, ka pieteicēja personiskajā īpašumā bijusī māja nojaukta sakarā ar zemes gabala atņemšanu valsts vai sabiedrības vajadzībām, kā arī tam, ka pieteicējam būtu tiesisks pamats saņemt īpašumā bez atlīdzības valsts dzīvojamā mājā īrēto dzīvokli.

[5.2] Ievērojot Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta pirmajā daļā noteikto, ka valsts pārvalde ir pakļauta likumam un tiesībām, tā darbojas normatīvajos aktos noteiktās kompetences ietvaros, kā arī valsts pārvalde savas pilnvaras var izmantot tikai atbilstoši pilnvarojuma jēgai un mērķim, VA „Mājokļu aģentūra" un RAPLM ir rīkojušās atbilstoši tiesību aktos noteiktajam.

[6] Ar Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 28.novembra spriedumu Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas 2006.gada 1.marta lēmums Nr.1-14/S-115/2429 atzīts par prettiesisku un atcelts no tā pieņemšanas dienas. *D.S.* pieteikums daļā par labvēlīga administratīvā akta izdošanu – dzīvokļa Jūrmalā, */dzēsta adrese/* nodošanu īpašumā bez atlīdzības noraidīts, pieteikums daļā par zaudējumu atlīdzinājumu Ls 11653,60 apmērā atstāts bez izskatīšanas.

Pirmās instances tiesas spriedumā norādīti šādi argumenti.

[6.1] Lietā pastāv strīds par to, vai nekustamais īpašums Jūrmalā, */dzēsta adrese/* tika atņemts valsts vai sabiedrības vajadzībām.

[6.2] Saskaņā ar likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 47.panta pirmo daļu, ja fiziskajai personai personiskajā īpašumā bijusī māja nojaukta sakarā ar zemes gabala atņemšanu valsts vai sabiedrības vajadzībām un kā kompensācija par atsavināto īpašumu minētajai fiziskajai personai un tās ģimenes locekļiem, kas kopā pastāvīgi dzīvojuši nojauktajā mājā, piešķirts dzīvoklis (dzīvokļi) no valsts vai sabiedriskā dzīvokļu fonda, šā likuma spēkā stāšanās brīdī valsts vai pašvaldības dzīvojamā mājā īrēto dzīvokli (dzīvokļus) vai īrēto viendzīvokļa māju minētajai personai (personām) nodod īpašumā bez atlīdzības.

Tātad, lai saskaņā ar minēto tiesību normu personai pašvaldības dzīvojamā mājā īrētu dzīvokli nodotu īpašumā bez atlīdzības, nepieciešams konstatēt divus priekšnosacījumus: 1) fiziskajai personai personiskajā īpašumā bijusī māja nojaukta sakarā ar zemes gabala atņemšanu valsts vai sabiedrības vajadzībām un 2) kā kompensācija par atsavināto īpašumu minētajai fiziskajai personai un tās ģimenes locekļiem, kas kopā pastāvīgi dzīvojuši nojauktajā mājā, piešķirts dzīvoklis no valsts vai sabiedriskā dzīvokļu fonda.

[6.3] Lietā esošie materiāli apstiprina, ka pieteicēja māte *E.S.* Jūrmalas pilsētas tiesā iesniegusi prasību pret Jūrmalas pilsētas domi un sanatoriju */dzēsts nosaukums/* par īpašuma tiesību atjaunošanu nekustamajam īpašumam Jūrmalā, */dzēsta adrese/* (iepriekšējā adrese */dzēsta adrese/*). Jūrmalas pilsētas tiesa 1995.gada 29.maijā izskatījusi pieteicējas iesniegto prasību un noraidījusi *E.S.* prasību par īpašuma tiesību atjaunošanu. Augstākās tiesas Civillietu tiesas kolēģija ar 1995.gada 28.jūnija lēmumu atstājusi negrozītu Jūrmalas pilsētas tiesas 1995.gada 29.maija spriedumu.

Jūrmalas pilsētas tiesas 1995.gada 29.maija spriedumā konstatēts tālāk minētais.

[6.3.1] Ķemeru pilsētas izpildu komitejas sanāksme 1945.gada 20.martā īpašumu atdevusi Ķemeru sēravotu kūrortu rīcībā.

[6.3.2] Uz atsavināšanas brīdi īpašums sastāvējis no divstāvu koka pamatceltnes lit.1 ar derīgo platību 269,57 m^2 un vienstāva koka pamatceltnes lit.2 ar derīgo platību 65,74 m^2.

[6.3.3] 1953.gadā veikta īpašuma rekonstrukcija. Pamatceltne lit.2 nojaukta, uzcelta jauna katlumāja – noliktava. Pamatceltnei lit.1 veikta rekonstrukcija.

[6.4] Tiesa atzina par nepamatotu RAPLM pārsūdzētajā lēmumā izdarīto secinājumu, ka no Jūrmalas pilsētas tiesas 1995.gada 29.maija sprieduma neizriet, ka īpašums atsavināts valsts un sabiedrības vajadzībām uz zemes gabala esošo ēku rekonstrukcijai vai šo ēku nojaukšanai jaunas katlu mājas būvniecībai.

Tiesa norādīja, ka minētajā tiesas spriedumā nepārprotami norādīts, ka īpašums sākotnēji, jau 1945.gada 20.martā, tika nodots Ķemeru sēravotu kūrortu rīcībā. Tātad nodots valstij, lai to izmantotu kā sanatoriju sabiedrības vajadzībām.

[6.5] Tiesa norādīja, ka pieteicējs tiesas sēdē vērsa uzmanību, ka pēc īpašuma atsavināšanas pieteicējs un viņa ģimene turpinājuši dzīvot īpašumā līdz 1965.gada 25.maijam. 1965.gadā bija nepieciešams nodot ekspluatācijā no jauna uzbūvēto katlumāju. Taču ugunsdzēsības dienests nedeva atļauju uzsākt katlumājas ekspluatāciju, jo starp katlumāju un sanatorijas „guļamkorpusu" atradās koka piebūve, kurā dzīvoja pieteicējs. Līdz ar to bija jāpieņem lēmums par koka ēkas nojaukšanu. Norādāms, ka minētos lietas apstākļus tiesas sēdē neapstrīdēja arī Ekonomikas ministrijas pārstāvis.

[6.6] Latvijas Valsts arhīva 2000.gada 23.oktobra izrakstā Nr.S-204 „Izraksts no Jūrmalas pilsētas DDP izpildkomitejas 1965.gada 10.maija lēmuma Nr.152", norādīts, ka pieteicējam tiek piešķirts dzīvoklis Dzintaros, */dzēsta adrese/*. Pieteicējs no 1961.gada dzīvo Ķemeros, */dzēsta adrese/*, mājā, kura ir avārijas stāvoklī, kuru paredzēts nojaukt.

Izvērtējot lietas materiālus kopumā, pieteicēja un Ekonomikas ministrijas pārstāvja sniegtos paskaidrojumus, tiesa atzina, ka pieteicējs nebija spiests pamest īpašumu tā sliktā stāvokļa dēļ, bet gan tāpēc, ka īpašums bija nepieciešams sanatorijai */dzēsts nosaukums/*, nolūkā, lai turpinātu īpašumu rekonstrukciju, pilnībā to pielāgojot sanatorijas vajadzībām.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa secināja, ka dzīvoklis Dzintaros, */dzēsta adrese/*, pieteicējam tika piešķirts kā kompensācija no valsts dzīvokļu fonda, pamatojoties uz to, ka īpašumu bija paredzēts nojaukt valsts un vienlaicīgi arī sabiedrības vajadzībām.

[6.7] Tiesa atzina, ka RAPLM ir nepareizi piemērojusi materiālo tiesību normas, kas ir novedis pie pārsūdzētā lēmuma prettiesiskuma, tādejādi pārsūdzētais lēmums ir atzīstams par prettiesisku un ir atceļams.

[6.8] 2006.gada 18.augustā pieteicējs saņēmis paziņojumu par pirkuma līguma noslēgšanu. Ar paziņojumu pieteicējam piedāvāts par privatizācijas sertifikātiem nopirkt privatizācijas objektu – dzīvokli Jūrmalā, */dzēsta adrese/*.

2006.gada 26.septembrī starp VA „Mājokļu aģentūra" kā pārdevēju un *D.S.* kā pircēju noslēgts pirkuma līgums, ar kuru pārdevējs pārdevis un pircējs nopircis dzīvokli Jūrmalā, */dzēsta adrese/*. Pamatojoties uz 2006.gada 7.decembra zemesgrāmatu tiesneša lēmumu, dzīvokļa Jūrmalā, */dzēsta adrese/* īpašuma tiesības nostiprinātas zemesgrāmatā uz pieteicēja vārda.

D.S. pieteikumā lūdzis tiesu uzlikt par pienākumu atbildētājai izdot labvēlīgu administratīvo aktu – nodot dzīvokli Jūrmalā, */dzēsta adrese/ D.S.* īpašumā bez atlīdzības.

VA „Mājokļu aģentūra" ir jau pieņēmusi lēmumu par minētā dzīvokļa privatizāciju un par pirkuma līguma noslēgšanu ar pieteicēju. Pamatojoties uz noslēgto pirkuma līgumu dzīvokļa īpašuma tiesības ir nostiprinātas zemesgrāmatā un pieteicējs atzīstams par tā īpašnieku. Tiesa secināja, ka tai nav pamata lemt par dzīvokļa nodošanu pieteicēja īpašumā, jo šādu lēmumu VA „Mājokļu aģentūra" ir jau pieņēmusi.

Atšķirība ir tikai tā, ka pieteicējs dzīvokli īpašumā ieguvis par maksu, nevis bez atlīdzības. Kā jau iepriekš tiesa secināja, izskatāmajā gadījumā šādu tiesību, saņemt dzīvokli atlīdzībā bez maksas, pieteicējam paredz likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 47.panta pirmā daļa.

Pastāvot minētajiem apstākļiem, prasījums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu nav pamatots un ir noraidāms. Taču vienlaikus tiesa atzina, ka pieteicējs ir tiesīgs prasīt zaudējumu atlīdzinājumu, kas pieteicējam radušies, iegūstot dzīvokli īpašumā par maksu.

[6.9] Ministru kabineta 2003.gada 29.aprīļa noteikumu Nr.238 „Ekonomikas ministrijas nolikums" 1.punkts tostarp paredz, ka Ekonomikas ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde mājokļu politikas jomā. Savukārt minēto noteikumu 24.15.punktā noteikts, ka VA „Mājokļu aģentūra" ir Ekonomikas ministrijas padotībā.

Tiesa secināja, ka pieteicējam sākotnēji ar iesniegumu par zaudējumu atlīdzinājumu jāvēršas VA „Mājokļu aģentūra".

[6.10] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 187.panta pirmās daļas 2.punktu pieteikumam pievieno dokumentus, kas apstiprina lietas ārpustiesas izskatīšanas kārtības ievērošanu, ja tāda noteikta likumā.

2007.gada 19.septembrī tiesā iesniegtajos pieteikuma papildinājumos pieteicējs tostarp lūdzis atlīdzināt radušus zaudējumus Ls 11653,60 apmērā.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem tiesa secināja, ka pieteicējs atbilstoši Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 15.pantam vispirms nav vērsies VA „Mājokļu aģentūra" ar iesniegumu par zaudējuma atlīdzinājumu. Līdz ar to

pieteikums daļā par zaudējumu atlīdzinājumu atstājams bez izskatīšanas, jo nav ievērota lietas ārpustiesas izskatīšanas kārtība.

[7] Par Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 28.novembra spriedumu daļā, ar kuru apmierināts *D.S.* pieteikums daļā un atcelts Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas 2006.gada 1.marta lēmums Nr.1-14/S-115/2429 no tā pieņemšanas dienas, Ekonomikas ministrija ir iesniegusi apelācijas sūdzību.

Apelācijas sūdzība ir pamatota ar šādiem argumentiem.

[7.1] Tiesa nav konstatējusi, vai māja, kas nojaukta sakarā ar zemes gabala atņemšanu valsts vai sabiedrības vajadzībām, ir bijusi pieteicēja personiskajā īpašumā.

[7.2] No Jūrmalas pilsētas tiesas 1995.gada 29.maija sprieduma nepārprotami izsecināms, ka nekustamais īpašums Jūrmalā, */dzēsta adrese/* nav bijis ne pieteicēja personiskajā īpašumā, ne arī pieteicējs ir ģimenes loceklis personai, kuras personiskajā īpašumā bijis minētais īpašums. Nekustamais īpašums Jūrmalā, */dzēsta adrese/* atsavināts kā bezsaimnieka manta.

Ievērojot minēto, dzīvoklis Jūrmalā, */dzēsta adrese/* nav nododams pieteicēja īpašumā bez atlīdzības, jo nav izpildījies likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 47.panta pirmajā daļā noteiktais priekšnosacījums – nekustamais īpašums Jūrmalā, */dzēsta adrese/*, kas nojaukts sakarā ar zemes gabala atņemšanu valsts vai sabiedrības vajadzībām, nav bijis pieteicēja personiskajā īpašumā.

Ievērojot to, ka Jūrmalas pilsētas tiesa konstatējusi faktu, ka pēc *L.Z.* nāves */dzēsts datums/* mantinieki savas mantošanas tiesības uz atklājušos mantojumu nenoformēja, uzskatāms, ka īpašums tika atsavināts kā bezsaimnieka manta un tas nav atņemts, ignorējot *L.Z.* īpašuma tiesības. Vienlaikus uzskatāms, ka atsavinātais īpašums Ķemeru sēravotu kūrortu rīcībā tika nodots kā bezsaimnieka manta un nav uzskatāms, ka šā īpašuma atsavināšanas pamatmērķis būtu zemes gabala atņemšana valsts vai sabiedrības vajadzībām un uz šā zemes gabala esošo ēku nojaukšana.

Minēto pamato fakts, ka īpašums tika nodots Ķemeru sēravotu kūrortu rīcībā 1945.gada 20.martā, bet faktiskā rīcība ar minēto īpašumu, t.i., īpašuma rekonstrukcija uzsākta tikai 1953.gadā.

[7.3] Pieteicējs nav iesniedzis pierādījumus tam, ka 1965.gadā bija nepieciešams nodot ekspluatācijā no jauna uzbūvēto katlumāju, taču ugunsdzēsības dienests nedeva atļauju uzsākt katlumājas ekspluatāciju, jo starp katlumāju un sanatorijas „guļamkorpusu" atradās koka piebūve, kurā dzīvoja pieteicējs. Līdz ar to bija jāpieņem lēmums par koka ēkas nojaukšanu.

[7.4] Ievērojot Jūrmalas pilsētas tiesas 1995.gada 29.maijā konstatēto un Latvijas Valsts arhīva 2000.gada 23.oktobra izrakstā Nr.S-204 norādīto,

uzskatāms par pierādītu fakts, ka atsavinātais īpašums ir bijis avārijas stāvoklī.

No augstāk minētā izriet, ka pieteicējam dzīvoklis piešķirts kā palīdzība dzīvokļa jautājumu risināšanā, nevis kā kompensācija par atsavināto īpašumu.

[8] Tiesas sēdē Ekonomikas ministrijas pārstāvis apelācijas sūdzību uzturēja. RAPLM pārstāve apelācijas sūdzību atbalstīja. Pieteicējs un pieteicēja pārstāvis apelācijas sūdzību neatzina.

Motīvu daļa

[9] APL 302.panta pirmā daļa noteic, ka apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās.

Ekonomikas ministrija ir iesniegusi apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 24.oktobra spriedumu daļā, ar kuru atzīts par prettiesisku un atcelts Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas 2006.gada 1.marta lēmums Nr.1-14/S-115/2429 no tā pieņemšanas dienas.

Pieteicējs apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu nav iesniedzis, līdz ar to Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 28.novembra spriedums daļā, ar kuru noraidīts pieteicēja prasījums par dzīvokļa Jūrmalā, */dzēsta adrese/* nodošanu viņa īpašumā bez atlīdzības un atstāts bez izskatīšanas prasījums par zaudējumu atlīdzinājumu Ls 11653,60 apmērā, ir stājies spēkā.

Tādējādi apelācijas instances tiesai jāpārbauda, vai atbildētāja, izskatot pieteicēja privatizācijas iesniegumu, pamatoti atteica dzīvokli Jūrmalā, */dzēsta adrese/* nodot viņam īpašumā bez atlīdzības.

[10] Noklausījusies administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus un pārbaudījusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka Ekonomikas ministrijas apelācijas sūdzība ir pamatota, savukārt *D.S.* pieteikums daļā pār pārsūdzētā lēmuma atcelšanu ir noraidāms.

[11] Administratīvā apgabaltiesa no lietas materiāliem konstatē šādus lietas apstākļus.

[11.1] Ar Jūrmalas pilsētas Darbaļaužu deputātu padomes izpildkomitejas 1965.gada 10.maija lēmumu Nr.152 pieteicējam ar ģimeni piešķirts dzīvoklis Dzintaros, */dzēsta adrese/*. Lēmumā norādīts, ka pieteicējs kopš 1961.gada dzīvo avārijas mājā Ķemeros, */dzēsta adrese/*, kas paredzēta nojaukšanai (*Latvijas Valsts arhīva 2000.gada 23.oktobra*

izraksts Nr.S-204 „Izraksts no Jūrmalas pilsētas DDP izpildkomitejas 1965.gada 10.maija lēmuma Nr.152", lietas 26.lapa).

[11.2] Ar Jūrmalas pilsētas tiesas 1995.gada 29.maija spriedumu noraidīta *E.S.* prasība pret Jūrmalas pilsētas domi un sanatoriju */dzēsts nosaukums/* par īpašuma tiesību atjaunošanu (*lietas 12.-14.lapa*). Ar Augstākās tiesas Civillietu tiesas kolēģijas 1995.gada 28.jūnija lēmumu Jūrmalas pilsētas tiesas 1995.gada 29.maija spriedums atstāts negrozīts (*lietas 15.-17.lapa*).

[11.3] 2005.gada 14.novembrī pieteicējs VA „Mājokļu aģentūra" iesniedzis dzīvokļa Jūrmalā, */dzēsta adrese/* privatizācijas pieteikumu, kurā lūdz šo dzīvokli nodot viņa īpašumā bez atlīdzības.

Ar VA „Mājokļu aģentūra" 2005.gada 23.decembra lēmumu Nr.960063 atteikts nodot pieteicējam īpašumā bez atlīdzības dzīvokli Jūrmalā, */dzēsta adrese/* (*lietas 7.-8.lapa*).

[11.4] Ar RAPLM 2006.gada 1.marta lēmumu VA „Mājokļu aģentūra" 2005.gada 23.decembra lēmums Nr.960063 atstāts negrozīts (*lietas 9.-10.lapa*).

[11.5] Ar Latvijas Hipotēku un zemes bankas 2006.gada 18.augusta paziņojumu par pirkuma līguma slēgšanu pieteicējs informēts, ka VA „Mājokļu aģentūra" 2006.gada 16.augustā ir pieņēmusi lēmumu Nr.15-pdz/1 par pirkuma līguma slēgšanu, saskaņā ar kuru privatizācijas objektu – dzīvokli Jūrmalā, */dzēsta adrese/* pērk *D.S.* Kopējā pirkuma maksa 416,20 sertifikāti (*lietas 54.lapa*).

[11.6] 2006.gada 26.septembrī starp VA „Mājokļu aģentūra" kā pārdevēju un *D.S.* kā pircēju noslēgts pirkuma līgums, ar kuru pārdevējs pārdevis un pircējs nopircis dzīvokli Jūrmalā, */dzēsta adrese/* (*lietas 55.-56.lapa*).

[11.7] Pamatojoties uz Jūrmalas zemesgrāmatu nodaļas tiesneses 2006.gada 7.decembra lēmumu, dzīvokļa Jūrmalā, */dzēsta adrese/* īpašuma tiesības nostiprinātas zemesgrāmatā uz pieteicēja vārda (*lietas 57.lapa*).

[12] Pieteicējs uzskata, ka dzīvoklis Jūrmalā, */dzēsta adrese/* viņam tika piešķirts kā kompensācija par personiskajā īpašumā bijušās mājas nojaukšanu sakarā ar zemes gabala atņemšanu valsts vai sabiedrības vajadzībām, līdz ar to minētais dzīvoklis viņam nododams īpašumā bez atlīdzības. Pieteicējaprāt, minētais izriet no Jūrmalas pilsētas tiesas 1995.gada 29.maija sprieduma.

[13] Pārsūdzētajā lēmumā secināts, ka Jūrmalas pilsētas Darbaļaužu deputātu padomes izpildkomitejas lēmumā par dzīvokļa piešķiršanu *D.S.* Dzintaros, */dzēsta adrese/* norādīts, ka *D.S.* kopš 1961.gada dzīvo avārijas mājā Ķemeros, */dzēsta adrese/*, kas paredzēta nojaukšanai. Šajā lēmumā nav norādīts, ka dzīvoklis ir piešķirts kā kompensācija par atsavinātu namīpašumu, kuru plānots nojaukt sakarā ar zemes gabala atņemšanu valsts

vai sabiedrības vajadzībām. Pārsūdzētajā lēmumā norādīts, ka ar Jūrmalas pilsētas tiesas 1995.gada 29.maija spriedumu nav konstatēts fakts, ka namīpašums atsavināts valsts vai sabiedrības vajadzībām. Līdz ar to secināts, ka pieteicējam izīrētais dzīvoklis Jūrmalā, */dzēsta adrese/* nav nododams īpašumā bez atlīdzības saskaņā ar likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 47.panta pirmo daļu.

[14] Izvērtējot pārsūdzētajā lēmumā norādīto un lietā esošos pierādījumus, apgabaltiesa atzīst, ka RAPLM ar pārsūdzēto lēmumu pamatoti atteica dzīvokli Jūrmalā, */dzēsta adrese/* nodot pieteicēja īpašumā bez atlīdzības.

[14.1] Saskaņā ar likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 47.panta pirmo daļu, ja fiziskajai personai personiskajā īpašumā bijusī māja nojaukta sakarā ar zemes gabala atņemšanu valsts vai sabiedrības vajadzībām un kā kompensācija par atsavināto īpašumu minētajai fiziskajai personai un tās ģimenes locekļiem, kas kopā pastāvīgi dzīvojuši nojauktajā mājā, piešķirts dzīvoklis (dzīvokļi) no valsts vai sabiedriskā dzīvokļu fonda, šā likuma spēkā stāšanās brīdī valsts vai pašvaldības dzīvojamā mājā īrēto dzīvokli (dzīvokļus) vai īrēto viendzīvokļa māju minētajai personai (personām) nodod īpašumā bez atlīdzības.

Līdz ar to, lai valsts vai pašvaldības institūcija nodotu fiziskajai personai īpašumā bez atlīdzības tai izīrētu dzīvokli, jāizpildās diviem nosacījumiem, t.i., fiziskajai personai personiskajā īpašumā bijusī māja nojaukta sakarā ar zemes gabala atņemšanu valsts vai sabiedrības vajadzībām un kā kompensācija par atsavināto īpašumu minētajai fiziskajai personai un tās ģimenes locekļiem piešķirts dzīvoklis no valsts vai sabiedriskā dzīvokļu fonda.

[14.2] Jūrmalas pilsētas tiesas 1995.gada 29.maija spriedumā konstatēts, ka *E.S.* vecaimātei *L.Z.* saskaņā ar 1927.gadā noslēgto izpirkšanas līgumu piederēja nekustamais īpašums – zeme 2290m^2 un dzīvojamā ēka ar piebūvi un pagrabs Jūrmalā, Ķemeros, */dzēsta adrese/*, kā arī, ka pēc *L.Z.* nāves mantinieki savas mantošanas tiesības uz atklājušos mantojumu nenoformēja, kādēļ nepamatots ir prasītāja (*E.S.*) apgalvojums, ka īpašums atņemts, ignorējot *L.Z.* īpašuma tiesības, īpašums tika atsavināts pēc īpašnieka nāves kā bezsaimnieka manta. Spriedumā norādīts, ka minēto neapstrīd arī pats prasītājs.

No Jūrmalas pilsētas tiesas 1995.gada 29.maija spriedumā konstatētā apgabaltiesa secina, ka nekustamais īpašums Jūrmalā, Ķemeros, */dzēsta adrese/* nav bijis ne pieteicēja personiskajā īpašumā, ne arī pieteicējs ir ģimenes loceklis personai, kuras personiskajā īpašumā bija minētais īpašums. Nekustamais īpašums Jūrmalā, Ķemeros, */dzēsta adrese/* atsavināts kā bezsaimnieka manta.

Ievērojot minēto, apgabaltiesa piekrīt apelācijas sūdzības argumentam, ka dzīvoklis Jūrmalā, */dzēsta adrese/* nav nododams pieteicēja īpašumā bez atlīdzības, jo nav izpildījies viens no abiem nepieciešamajiem likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 47.panta pirmajā daļā noteiktajiem priekšnosacījumiem – nekustamais īpašums Jūrmalā, Ķemeros, */dzēsta adrese/* nav bijis pieteicēja personiskajā īpašumā.

[14.3] Jūrmalas pilsētas tiesas 1995.gada 29.maija spriedumā norādīts, ka uz nekustamā īpašuma Jūrmalā, Ķemeros, */dzēsta adrese/* atsavināšanas brīdi īpašums sastāvēja no divstāvu koka pamatceltnes lit.1 un vienstāva koka pamatceltnes lit.2. Tāpat tiesa konstatējusi, ka no namīpašuma atsavināšanas brīža pamatceltne lit.1 ir pārbūvēta tādā mērā, ka lielāko tā substances daļu (vairāk par 65%) veido vēlākā laika izbūve. Savukārt pamatceltne lit.2 nojaukta, uzcelta jauna katlu māja-noliktava lit.2. Tiesas spriedumā arī norādīts, ka patlaban namīpašums tiek izmantots kā sanatorija, tātad valsts un sabiedrības vajadzībām.

Tādējādi no Jūrmalas pilsētas tiesas 1995.gada 29.maija sprieduma izriet, ka nekustamais īpašums Jūrmalā, Ķemeros, */dzēsta adrese/* tika atsavināts kā bezsaimnieka manta, viena no atsavinātā īpašuma daļām (pamatceltne lit.1) vairāk par 65% ir pārbūvēta, otra nojaukta un tās vietā uzcelta jauna celtne (katlu māja-noliktava lit.2), un ka uz 1995.gada 29.maiju renovētais nekustamais īpašums tiek izmantots kā sanatorija.

Apgabaltiesa secina, ka no Jūrmalas pilsētas tiesas 1995.gada 29.maija sprieduma neizriet, ka minētais nekustamais īpašums atsavināts valsts vai sabiedrības vajadzībām uz zemes gabala esošo ēku rekonstrukcijai vai šo ēku nojaukšanai jaunas katlu mājas būvniecībai.

Ievērojot iepriekš konstatēto [14.2]-[14.3], nepamatots ir pieteicēja arguments, ka no Jūrmalas pilsētas tiesas 1995.gada 29.maija sprieduma izriet, ka pieteicēja personiskajā īpašumā bijusī māja tika atņemta un nojaukta valsts un sabiedrības vajadzībām.

[14.4] Latvijas Valsts arhīva 2000.gada 23.oktobra izrakstā Nr.S-204 „Izraksts no Jūrmalas pilsētas DDP izpildkomitejas 1965.gada 10.maija lēmuma Nr.152" norādīts, ka pieteicējam ar ģimeni tiek piešķirts dzīvoklis Dzintaros, */dzēsta adrese/*. Vienlaikus šajā lēmumā ir norādīts, ka pieteicējs kopš 1961.gada dzīvo avārijas mājā Ķemeros, */dzēsta adrese/*, kas paredzēta nojaukšanai.

No Jūrmalas pilsētas Darbaļaužu deputātu padomes izpildkomitejas 1965.gada 10.maija lēmuma Nr.152 izriet, ka pieteicējam dzīvoklis piešķirts sakarā ar to, ka viņš dzīvo avārijas mājā, kas paredzēta nojaukšanai. Minētajā lēmumā nav norādīts, ka dzīvoklis pieteicējam piešķirts kā kompensācija par atsavinātu namīpašumu, kuru plānots nojaukt sakarā ar zemes gabala atņemšanu valsts vai sabiedrības vajadzībām.

Ievērojot minēto, apgabaltiesa secina, ka nav izpildījies arī otrs no likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 47.panta

pirmajā daļā noteiktajiem priekšnosacījumiem – dzīvoklis Jūrmalā, */dzēsta adrese/* pieteicējam nav piešķirts kā kompensācija par atsavināto īpašumu.

[15] Ņemot vērā izklāstītos apsvērumus, apgabaltiesa secina, ka ar pārsūdzēto lēmumu, atsaucoties uz likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 47.panta pirmo daļu, RAPLM ir pamatoti atteikusi dzīvokli Jūrmalā, */dzēsta adrese/* nodot pieteicēja īpašumā bez atlīdzības, līdz ar to pārsūdzētais lēmums ir tiesisks.

[16] Apgabaltiesa uzskata, ka pirmās instances tiesas spriedums daļā, ar kuru pārsūdzētais lēmums atzīts par prettiesisku un atcelts, ir nepamatots.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Noraidīt *D.S.* pieteikumu daļā par Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas 2006.gada 1.marta lēmuma Nr.1-14/S-115/2429 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja */paraksts/* M.Osmane

Tiesneses */paraksts/* S.Kanenberga

/paraksts/ Z.Kupce

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese M.Osmane
Rīgā, 2008.gada 26.novembrī